

з кожним десятиліттям все активніше переростало власний офіційний статус і виховало у своєму середовищі керівника, здатного продовжити місію Ерделі у зовсім нових умовах. Зробити те, що було неможливо у 40-50-х. Та, чесно кажучи, і у наші часи тим паче. Але воно все одно якось робиться. Іван Іванович тільки йому відомими способами спромігся зв'язати розірваний пунктир і продовжити, здавалося б, безнадійно порване плетиво.

Навчальний заклад – це живий організм, котрий принципово не може стояти на місці. Ну, як двоколісний велосипед: якщо зупиниться – то впаде. Тому треба постійно бути в русі, неспокої, тільки тоді тримаєшся вертикально. Іван Іванович якраз і є збудувачем такого руху, справжнім реактором, який безперервно нуртує, час від часу вибухає, але все одно дає енергію, живить нею усе навкруги, приводить у рух. Його така бурхлива діяльність розпочалася незабаром після Чорнобильського вибуху, то ж можливо щось від того імпульсу він і успадкував.

За базовою освітою Іван Іванович – хімік. І те, що він здійснив зі своїм вузом – справжня алхімічна реакція з червоними левами, живим сріблом, філософськими каменями та іншими чудесами. З радянського училища можна було тільки нахімічити коледж, па відтак із коледжу – інститут. У цьому езотеричному процесові явно не обійшлося без заповідей із смарагдових скрижалей.

Такі люди дуже потрібні у столицях, але стократ потрібніші у провінції. Бо змусити нашу публіку оставити глибокий сон може тільки отакий ядерний годинник, від якого не сховатися, не вилікуватися.

Дуже тяжко пристосуватися до гумору Івана Небесника. Це гумор людини, котра звикла ставити перед собою неможливі завдання. І коли напруга від усвідомлення неможливості подолання чергової перепони наростає вже до самого краю, тоді лишається тільки розсміятися. Отак і в нього.

Висновки. Ректор Небесник Іван Іванович му- сить довести розпочату ним справу до максималь- но можливого на сьогодні результату – до статусу академії. Це зробить або він, або ніхто. А жити всередині власної місії, з одного боку, дуже легко – тебе просто несе уперед щось сильніше за тебе, зовсім не питаючи про твої власні бажання й уподобання. З іншого же боку, це неймовірно тяжко – не належати собі самому, а бути тільки провід- ником вищої волі. Але нема на те ради. Треба іти далі. 60 – це вік молодості для ректора. А молодість – це нестримний рух уперед.

УДК 7.477.87

Наталія РЕБРИК,
проректор Закарпатського
художнього інституту,
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри культури
та соціально-гуманітарних дисциплін,
м. Ужгород, Україна

**СПРАВА ЇЇ ЖИТТЯ
(ДО 60-РІЧЧЯ
ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МАРИНИ КІЯК)**

Ребрик Н. Й. Справа її життя (до 60-річчя від дня народження Марини Кіак). У статті висвітлюється по- стать Марини Кіак, проректора Закарпатського худо- жнього інституту з навчальної роботи, заслуженого працівника освіти України; зазначається її внесок у роз- виток вищої художньої освіти на Закарпатті.

Ключові слова: Кіак Марина Юріївна, художня освіта, мистецтво, коледж, інститут, навчально-виховний про- цес.

Ребрик Н. Й. Дело ее жизни (к 60-летию от дня рождения Марины Кияк). В статье освещает фигура Марины Кияк, проректора Закарпатского художествен- ного института по учебной работе, заслуженного работника образования Украины; отмечается ее вклад в развитие высшего художественного образования на Закарпатье.

Ключевые слова: Кияк Марина Юриевна, художест- венное образование, искусство, колледж, институт, учеб- но-воспитательный процесс.

Rebryk N. The fact of her life (to the 60th anniversary of the birth of Marina Kyiak). The article highlights the figure of Marina Kyiak, vice-rector of the Transcarpathian Institute of Arts of educational work, Honored Worker of Education of Ukraine; noting its contribution to the development of higher art education in Transcarpathia.

Keywords: Kyiak Marina Yurievna, art education, art, college, institute, educational process.

Життя для мене не танення свічки. Це щось схоже на чудовий факел, який потрапив мені до рук на мить, і я хочу змусити його палати якомога яскравіше, перш ніж передати наступним поколінням.

Бернард Шоу

Постановка проблеми. Колись Вікентій Шандор, відомий у краї політичний і громадський діяч, повноважний представник уряду Карпатської України у Празі, закарпатець з походження, у своїй книзі «Спогадів» про ті буремні події, визначаючи роль особистості у творенні історії і скромно оцінюючи свій внесок у цю справу, називав себе тільки «жовніром держави». А Спиридон Черкасенко, цей планетарний письменник українського зрубіжжя, який спричинився до національного зросту Закарпаття, вважав себе «чорноробом» українського письменства. Ми більш ніж впевнені, коли б Марині Кіак, проректору з навчальної роботи Закарпатського художнього інституту, необхідно було б означити свій вклад у процес організації художньої освіти на Закарпатті наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття, вона з легким хвилюванням у голосі, але дуже відповідально сказала б: «Це моя робота». І справді, ця жінка одержима роботою. Таких сьогодні мало. Її знайдеш в інституті завжди: вона – вся у роботі, у стремлінні комусь допомогти, когось захистити, щось удосконалити, постійно бути готовою до чергових перевірок, до підготовки нових документів, у розмовах з колегами чи студентами у вічних клопотах і турботах про інститут...

З 1996 року Марина Юрїївна Кіак працює у мистецькому закладі. Пройшла шлях від діловода до першого проректора. Сьогодні компетентнішої людини в інституті, певно, нема. Причому – з більшості питань. Її робота стала справою її життя, жертвенною і благородною, чесною і виснажливою, проте тою «сродною» працею, про яку писав ще Григорій Сковорода, що приносить користь і задоволення і собі, і людям.

За **мету** ставимо собі висвітлити постать Марини Кіак як проректора Закарпатського художнього інституту з навчальної роботи, заслуженого працівника освіти України; визначити її внесок у розвиток вищої художньої освіти на Закарпатті.

Виклад основного матеріалу. Марина Юрїївна Хейткова народилася 27 жовтня 1955 року в Ленінграді Пушкінського району Ленінградської області в родині службовців. У 1960-их роках родина переїхала на Закарпаття. У 1972 році дівчина успішно закінчила Вишківську загальноосвітню школу № 1 Хустського району і цього ж року вступила на хімічний факультет Ужгородського державного університету. Після закінчення навчання, у 1977 році, залишилася працювати як молодий спеціаліст в рідному вузі за направленням Міністерства освіти України на посаді інженера науково-дослідного сектору. Згодом переведена на посаду спочатку молодшого наукового співробітника, а пізніше – наукового співробітника кафедри органічної хімії Уж-

городського державного університету. Займаючись науково-дослідною роботою на кафедрі, Марина Юрїївна отримує авторське свідоцтво на відкриття, має більше десятка публікацій у фахових виданнях, активно виступає на різного рівня наукових та науково-практичних конференціях. У 1996 році переводом звільняється з кафедри в Ужгородський коледж прикладного мистецтва імені А. Ерделі, де обіймає посаду бухгалтера (оскільки у 1996 році вона закінчила відділення післядипломної освіти Ужгородського комерційного технікуму і отримала диплом бухгалтера) та 0,5 ставки діловода. У роботі проявляє наполегливість, фаховість, відданість справі і глибоке її розуміння. Тому вже в квітні 1996 року вона стає заступником директора коледжу спочатку з виховної, а далі – з навчальної роботи. Коли утворився Закарпатський художній інститут, а коледж опинився в його структурі, Марина Кіак очолює колектив коледжу, ставши директором. На цій посаді вона проявила себе здібним організатором, чуйним і компетентним педагогом, ініціативним та відповідальним керівником; бере активну участь у науково-пошуковій роботі, стає співорганізатором науково-практичної конференції «Ерделівські читання», публікує чимало матеріалів про розвиток художньої освіти на Закарпатті, роль і значення відомих митців у створенні коледжу та інституту, прослідковує місце вищого мистецького закладу в системі ступеневої освіти, упорядковує та видає довідник про коледж мистецтв до його 60-річчя тощо. У 2001 році отримує звання «Відмінник освіти України», у 2005 – нагороджена грамотою Міністерства освіти і науки України, а в жовтні 2008 року їй присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України».

З 2008 року і до сьогодні Марина Юрїївна Кіак працює на посаді проректора з навчальної роботи Закарпатського художнього інституту. Компетентність, фаховість, толерантність, виваженість, жертвенність – це ті риси її характеру, що здобули їй за роки роботи неабиякий авторитет в колективі, довіру студентів і повагу колег.

З 1977 року – заміжня. Чоловік – Кіак Михайло Васильович – теж хімік і теж педагог. Сім'я виховала двох доньок – Євгенію та Олену; радіє двом онукам.

Висновки. Для Марини Кіак життєвим кредо є вміння у всіх ситуаціях залишатися людиною, тобто відчувати свою відповідальність, почувати сором перед убогістю, що, здавалося б, і не залежить від тебе, пишатися кожною перемогою, здобутої товаришами, усвідомлювати, що, кладучи свою цеглину, ти допомагаєш будувати світ.

Ця скромна жінка воістину щодня здійснює титанічну роботу – зовні непомітну, як правило, не творчу, і як то буває, часто зауважену не багатьма і не вповні оцінену, проте таку необхідну і – головне – результативну: «коліщатики і гвинтики» навчального процесу обертаються успішно, заклад упевнено рухається вперед до нових здобутків.